

Қариндошликтин узган одам жаннатга кирмайди!

11:00 / 10.04.2021 2597

لَوْسَرَعَمَسْهُنَا أَرَبْحَأِمْعَطَمَنْبَرْيَبْجَنَأِمْعَطَمَنْبَرْيَبْجَنَبَدَمَحُمْنَعَ
هَاوَرَمَحَرُعَطَاقَهَنَحْلَأُلْخَدَى الْبَلْوَقَىمَلَسَوَهَيَلَعَهَلَلَأَصَهَلَلَأَ
بَدَالَا يَفْيِرَاحَبْلَا

Мұхаммад ибн Жубайр ибн Мутъимдан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қариндошлик алоқасини узган одам жаннатга кирмайди», – дедилар».

Бухорий «Адаб»да ривоят қилған.

Силаи раҳмни узиш инсоннинг жаннатга кирмай қолишига сабаб бўладиган катта гуноҳ ишлардандир. Аллоҳ таоло бундан йўз паноҳида асрасин.

مَلَسَوَهَيَلَعَهَلَلَأَصَهَلَلَأَ
مُحَرْتَعَطَقَأَذِيَّلَلَأَلَصَنَأَوْلَلَنَكَلَوَيَئَفَاكُمْلَابَلَصَأَوْلَسَيَلَهَلَأَ
يَرَاحَبْلَا هَاوَرَأَهَلَصَوَ

Аъмаш, Ҳасан ибн Амр ва Фитрдан ривоят қилинади.

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қилганига яраша қайтарған силаи раҳм қилувчи әмас. Аммо силаи раҳм қилувчи қариндошлари алоқани кесганда боғловчидир», – дедилар».

Бухорий ривоят қилған.

Яъни бошқалар ундан қариндошлиқ алоқасини узса ҳам у силаи раҳм қилаверади. «Сиздан угина, биздан бугина» деган ниятда бўлса, «У қилса, мен ҳам қиласман» деса, мукофот учун қилған бўлади. Бундай одам силаи раҳм қилған ҳисобланмайди. Бундай муомала бегоналарга ҳам қилинади.

Қариндоши ёмонлик қилса ҳам, силаи раҳм қилаверган одам ҳақиқий силаи раҳм қилувчи бўлади. Бу ерда жуда катта гап бор. Ҳозирги кунда қариндошлиқ алоқаларининг бузилишига қўпинча ана шу омил, яъни «У қилса, мен ҳам қиласман, у қилмаса, мен ҳам қилмайман» деган тушунча сабаб бўлмоқда.

Лекин ушбу ҳадиси шарифга амал қилинса, «Майли, бошқалар қилмаса қилмасин, лекин бу менинг бурчим, қилавераман», деб силаи раҳм қилаверса, бир-икки марталик ҳаракатдан кейин нариги тараф ҳам «Бу қиляпти, мен ҳам қилмасам, уят бўлади» деб, икки томондан ҳам алоқалар йўлга қўйилиб кетади.

Мусулмонлик бурчини англаб етган кимса бу ишни аввалроқ қилишга уринади. Натижада қариндошлиқ, дўстлик, биродарлик алоқалари ҳеч қачон узилмайди.

قَلَعُ لُوقَيْهُ نَعْمَلَ لِا يَصَرَّبَ اَطْحَلَنْ بَرَمْعَنَأِمْعَطَمْنَبَرْيَبَجْنَع
نْيَبُ نُوكَيْلُهُنَإِلَلَأَوْ نُمْكَمَاحْرَأَ اُولَمْنَمْكَبَاسْنَأَ اُومَلَعَتْ ؛رَبْنَمْلَأ
مَحْرَلَأَهَلَخَادْنَمْهَنْيَبَوْهَنْيَبَ يِذْلَأُمَلْعَيْ وَلَوْءَيِشَلَأَهَيَخْأَنْيَبَوْهَلْجَرَلَأ
بَدَأَلَأَ يِفَرَّأَخْبَلَأُهَاوَرْ وَكَأَوْتَنَلَأَنَعَكَلَذْعَزَوَأَل

Жубайр ибн Мутъим розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анҳу минбарда туриб, дедилар:

«Насабларингизни ўрганинг, сўнгра қариндошлар билан силаи раҳм қилинг. Аллоҳга қасамки, бир одам билан иккинчи одам ўртасида нарсалар (турли муносабатлар) бўлади. Агар улар ораларидаги қариндошлиқ омилини билганларида, уни поймол қилишдан сакланган бўлар эдилар», – деди».

Бухорий «Адаб»да ривоят қилган.

Яъни бир одам бошқа бир одамга қариндош эканини билмай туриб, бирор ёмонлик қилиб қўйиши мумкин. Лекин «қариндош» деган тушунча бўлса, қариндошим экан, деб, ёмонлик қилмайди. Шунинг учун қариндошларни аниқлаб, билиб олиш лозим.

Аслида, Исломда ҳеч кимга ёмонлик қилишга тарғиб йўқ. Лекин банданинг одати шу – қариндошга бошқачароқ, илиқроқ муносабатда бўлади. Шунинг учун насаби қаерга бориб тақалади, ким қандай қариндош бўлади – буларни аниқ билиб олса, жуда яхши бўлади. Бу нарса ҳатто оддий инсоний муносабатларга – юмшоқ гапириш, илиқ муомалага ҳам таъсир қиласр экан.

Ҳар бир киши ўз насабини ва у орқали қавм-қариндошини яхшилаб ўрганиб бориши яхши иш ҳисобланади. Кўпгина мусулмон халқлар айнан қариндошларини яхши таниб, уларга силаи раҳм қилиш ниятида авлодлари тарихини ўрганиб келганлар. Уларнинг бу борада авлоддан авлодга ўтиб келаётган силсилалари ҳам бор.

Бошқалар ҳам бу ишга аҳамият берсалар, ушбу ривоятда кўтарилган масалага амал қилинган бўлади.

«Бахтиёр оила» китоби асосида тайёрланди